

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060305

DOM
2017-08-16
Stockholm

Mål nr
M 10315-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Vänersborgs tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-11-04 i mål nr M 4039-16, se bilaga A

KLAGANDE

SH

MOTPARTER

1. Byggnadsnämnden i Hjo kommun

2. Länsstyrelsen i Västra Götalands län

SAKEN

Strandskyddsdispens för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten A i Hjo kommun

---

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen avslår överklagandet.

Dok.Id 1349564

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

SH har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska ge den sökta strandskyddsdispensen.

Byggnadsnämnden i Hjo kommun har medgett överklagandet.

Länsstyrelsen i Västra Götalands län har motsatt sig ändring.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Parterna har gjort i huvudsak följande tillägg och förtydliganden till vad de har uppgett i underinstanserna:

SH

Platsen är väl avskild från strandlinjen genom vägen och den nyanlagda gång- och cykelvägen som löper mellan platsen och stranden, vars totala bredd är 14 m. Byggnationen hindrar inte syftet med strandsskyddet och kommer att bidra till en utveckling av landsbygden, vilket väger tyngre än skälen för strandskydd. Länsstyrelsens översyn av det utvidgade strandskyddet skedde innan gång- och cykelvägen anlades.

Nämnden

Gång- och cykelvägen innebär att vägområdets bredd har fördubblats. Antalet släpp mot Mullsjön är betydligt fler än vad länsstyrelsen uppgett. Dessutom finns det en fri passage mellan en avsevärd del av de bebyggda områdena och stranden. Trafiken har sannolikt ökat sedan 2012, men det stämmer att årsmedeldygnstrafiken ligger i spannet 855-1000. Den tunga trafiken kan dock förväntas öka ytterligare till följd av den pågående detaljplaneringen av återvinningscentralen i Korsberga.

Länsstyrelsen

Beslutet om utvidgat strandskydd vid Mullsjön till 200 m har vunnit laga kraft. Inför det beslutet ansågs vägen inte vara avskiljande. Vid tidpunkten för nämnda beslut var gång- och cykelvägen beslutad, men inte anlagd. Gång- och cykelvägen är inte avskiljande och bidrar inte till att vägen är mer avskiljande än tidigare. Området är inte utpekad som ett LIS-område och det har inte lagts fram någon utredning som motsvarar ett översiktligt planeringsunderlag för landsbygdsutveckling i strandnära lägen. Den aktuella platsen är värdefull för friluftslivet och växt- och djurlivet, eftersom platsen är allemansrättsligt tillgänglig och ett av de få återstående obebyggda släppen ner till vattnet.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Mark- och miljööverdomstolen har hållit syn i målet.

Frågan i målet är om det finns särskilda skäl för att ge strandskyddsdispens för nybyggnad av bostadshus på del av fastigheten A i Hjos kommun (platsen). Som särskilda skäl för dispens har SH framfört att platsen är väl avskild från området närmast strandlinjen genom en bilväg och en gång- och cykelväg som går parallellt med varandra samt att en dispens skulle bidra till landsbygdsutvecklingen.

Platsen omfattas i sin helhet av strandskydd. Inom strandskyddat område får nytt bostadshus byggas endast om det finns särskilda skäl för det (7 kap. 15 och 18 b §§ miljöbalken). I miljöbalken finns en uttömmande uppräkningslista av de omständigheter som kan utgöra särskilda skäl (7 kap. 18 c och 18 d §§ miljöbalken). Ett särskilt skäl för dispens kan vara att det område som dispensen avser är väl avskilt från området närmast strandlinjen genom en väg (7 kap. 18 c § punkten 2 miljöbalken). Vidare kan dispens ges för en åtgärd i ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge om åtgärden bidrar till utvecklingen av landsbygden (7 kap. 18 d § miljöbalken). Vid prövningen av om dispens kan ges ska hänsyn tas även till enskilda intressen och en inskränkning i enskilds rätt får inte gå längre än som krävs för att syftet med strandskyddet ska tillgodoses (7 kap. 25 § miljöbalken).

Det går inte att i absoluta tal eller mått säga när en väg är avskiljande. I stället måste en bedömning göras utifrån omständigheterna i det enskilda fallet. Av förarbetena till bestämmelserna framgår att vägen måste ha en så avskiljande effekt att den plats som dispensen avser saknar betydelse för allmänhetens friluftsliv (jfr prop. 1997/98:45 del 2 s. 89). Det betyder att vägen, för att betraktas som avskiljande, måste vara sådan att allmänheten typiskt sett avstår från att passera över den. En gång- och cykelväg är därför inte i sig avskiljande i den mening som avses i 7 kap. 18 c § punkten 2 miljöbalken.

Frågan är då om bilvägen är avskiljande. Det är fråga om en mindre asfalterad väg utan mittlinje och med en årsmedeldygnstrafik i intervallet 855–1000 med viss del tung trafik. Hastighetsbegränsningen på vägen är 70 km/h och den berörda vägsträckan är delvis utrustad med farthinder. Mark- och miljööverdomstolen anser att vägen inte är sådan att allmänheten typiskt sett skulle avhålla sig från att passera över den. Inte heller den omständigheten att gång- och cykelvägen löper längs med bilvägen och därmed gör vägområdet bredare, gör att vägen är avskiljande i lagens mening. Platsen är därför inte väl avskild från området närmast strandlinjen genom vägen. Dispens kan alltså inte ges på denna grund.

Det har inte framkommit i målet att platsen ligger i ett område för landsbygdsutveckling i strandnära läge. Dispens kan därför inte heller ges på denna grund.

Med hänsyn till den vikt som lagstiftaren har lagt vid strandskyddet och de värden som strandskyddet avser att skydda är det i detta fall inte oproportionerligt att avslå ansökan om strandskyddsdispens. Överklagandet ska därför avslås.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg och Ingrid Åhman, tekniska rådet Inger Holmqvist samt tf. hovrättsassessorn Elin Samuelsson, referent.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Staffan Uhlmann.

VÄNERSBORGS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-11-04
meddelad i
Vänernsbor

Mål nr M 4039-16

KLAGANDE
SH

MOTPART

1. Byggnadsnämnden i Hjo kommun

2. Länsstyrelsen i Västra Götalands län

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länsstyrelsen i Västra Götalands läns beslut 2016-09-21 i ärende nr 526-25869-2016, se bilaga 1

SAKEN

strandskyddsdispens för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten A

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet, dvs. ändrar inte länsstyrelsens beslut.

BAKGRUND

Byggnadsnämnden i Hjo kommun beviljade den 7 juli 2016 strandskyddsdispens för nybyggnad av enbostadshus på fastigheten A. Länsstyrelsen beslöt den 21 september 2016 att upphäva den meddelade dispensen.

YRKANDEN M.M.

SH har yrkat att den av byggnadsnämnden meddelade strandskydds-dispensen ska fastställas. Han har till utveckling av sin talan anfört följande.

Den tilltänkta byggnaden hindrar inte eller avhåller allmänheten från att beträda området nära stranden då det inte finns några naturliga tillfartsvägar över fastigheten Varpet 1 söderifrån ner mot Mullsjöns strand. Marken söder om fastigheten Varpet 1 består av åkermark blandat med partier av skogsmark. Det finns inga vägar eller stigar i området som leder ner mot Mullsjön. Åkermarken får, beroende på grödans art, under växtsäsongen inte beträdas av allmänheten. Strandnära områden utmed Mullsjöns strand som kan anses vara av allmänhetens intresse finns endast norr om väg 2879. Väg 2879 tillsammans med den nybyggda gång/cykelvägen utgör en tillräckligt avskiljande barriär för att ligga till grund för dispens från strandskyddet.

Länsstyrelsen hänvisar till en vägledande dom från Mark- och miljödomstolen. I det målet hänvisas till en trafiktäthet på c:a 420 fordon (årsmedelsdygnstrafik). Den nu aktuella vägen har en bredd på c:a 6 meter och med den nybyggda gc-vägen blir den totala bredden c:a 14 meter. Beträffande trafiktätheten gjorde trafikverket en mätning 2012 som visar på en årsmedelsdygnstrafik på c:a 855 fordon varav 55 tunga fordon. Trafikverket har under hösten beslutat om och uppfört 7 st. chikaner utmed sträckningen för gc-vägen. Sannolikt hade inte dessa chikaner kommit till om inte vägen är "tillräckligt mycket" trafikerad ur trafiksäkerhetssynpunkt.

Utmed hela strandremsan inom det nu aktuella området går idag en promenadstig. Där finns även en badplats som är tillgänglig för allmänheten. Nuvarande fastighetsägare, som bott på fastigheten sedan 1985, kan intyga att området söder om väg

2879 aldrig nyttjats av allmänheten. Området inbjuder inte till friluftsliv bl.a. pga. avsaknaden av stigar/vägar. Närheten till Hjo kommuns friluftsområde, Högaliden, som är ett mer naturligt och anpassat område för friluftsliv, gör sannolikt att området närmast söder om väg 2879 förblir mindre intressant för allmänheten.

SH har till beträffande tillgängligheten till Mullsjön för viltet åbero-pat utlåtagande från jaktvårdskonsulent K-JBs på Svenska Jägareförbundet. Han har vidare åberopat vägplan för åberopad gc-väg samt fotografier.

DOMSKÄL

Målet handläggs enligt lagen (1996:242) om domstolsärenden. Handläggningen är i huvudsak skriftlig. Mark- och miljödomstolens uppgift är att gå igenom materialet för att se om länsstyrelsens avgörande är riktigt.

Mark- och miljödomstolen har gått igenom handlingarna samt övervägt vad klagandena anfört i mark- och miljödomstolen.

Mark- och miljödomstolen delar länsstyrelsens bedömning att väg 2879 inte har sådan avskiljande effekt som krävs för särskilt dispensskäl enligt 7 kap. 18c § 1 st 2 p. miljöbalken. Åkermark anses inte vara ianspråktagen på det sätt att den saknar betydelse för strandskyddets syften, även om gröda inte får trampas ned. Varken den omständigheten att det finns åkermark mellan platsen för ansökt bebyggelse eller att det saknas stigar i området kan därför grunda strandskyddsdispens.

Inte heller i övrigt finner domstolen skäl att göra annan bedömning än den länsstyrelsen gjort i det överklagade beslutet. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV427)

Överklagande senast den 25 november 2016

Göran Stenman

Rådman